

Székesfehérvári
Törvényszék

„Törvényházi szeminárium”
Civil szervezetek szakmai
napja

dr. Kollárné dr. Varga Beáta

2015. november 25.

Áttekintés

- **A létesítő okiratoknak az új Ptk. hatályba lépése miatti kötelező módosítása és az ezzel kapcsolatos változás-bejegyzési kérelmek előterjesztése, a módosítás elmulasztásának következményei**
- **Gyakori hibák, az ítélőtáblák iránymutatásai, az új Ptk. nyomán kialakult bírósági gyakorlat**
- **Az éves beszámolási kötelezettség teljesítése és elmaradásának jogkövetkezményei**
- **A tovább működni már nem kívánó civil szervezetek jogszerű megszüntetése, végelszámolása és az ezzel kapcsolatos gyakorlati tennivalók**

Alkalmazandó jogszabályok 1.

- **Magyarország Alaptörvénye**
- **2013. évi V. tv. (új Ptk.)** a Polgári Törvénykönyvről
- **2013. évi CLXXVII. tv. (Ptké.)** – átmeneti rendelk.
- **2011. évi CLXXV. törvény (Ectv.)** az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról
- **2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.)** a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról

Alkalmazandó jogszabályok 2.

- **11/2012. (II.29.) KIM rendelet**
- **58/2012. (XII.28.) KIM rendelet**
- **350/2011. (XII.30.) Korm. Rendelet**
- **„Ágazati” jogszabályok**
 - **pl. a sportról szóló 2004. évi I. törvény**

Köztestületek, közalapítványok

- Az új Ptk. nem tartalmazza az
 - Országos sportági szakszövetsége
 - Köztestületre
 - Közalapítványra vonatkozó szabályokat.
- Közalapítvány: 2006. augusztus 24. óta nem hozható létre.
Szabályai: 2006. évi LXV. Törvényben
- Köztestületek: a jsz. által létrehozott érdek-képviselési kamarákról szóló egyes törvények keretében
 - Pl. 1999. évi CXXI. tv. A gazdasági kamarákról
 - 1996. évi LVIII. tv. a tervező-, és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról

Ptké. - átmeneti rendelkezések 1.

- **2014. 03. 15. után benyújtott kérelmek** esetében a létesítő okiratot (alapszabályt, alapító okiratot) az **első módosítás alkalmával, de legkésőbb 2016. március 15-ig felül kell vizsgálni és meg kell feleltetni az új Ptk. rendelkezéseinek** → [11. § (1) bek.] **ANYAGI JOGI HATÁRIDŐ!!!**

Ptké. - átmeneti rendelkezések 2.

➤ **2016.03.15. után** - működés kizárólag az új Ptk. szerint [Ptké. 11.§. (3) bekezdés]

Jogkövetkezmény

Törvényességi ellenőrzési eljárás kezdeményezése

A létesítő okirat módosítása 1.

Egyszerűsített nyilvántartásba vételi eljárás útján –
a 11/2012. (II.29.) KIM rendeletben meghatározott mintaokirattal [Cnytv.
34. § (1)-(6) bekezdés]

- **ÁNYK űrlapon**
- kizárólag **elektronikus úton** nyújtható be (ügyfélkapun keresztül)
- kizárólag az **ÁNYK űrlapos mintaokiratok** (létesítő okirat, jegyzőkönyv, jelenléti ív, elfogadó nyilatkozat, székhelynyilatkozat, névhasználati hozzájáruló nyilatkozat, stb.) használható és nem egészíthető ki, belőle nem törölhető, illetőleg nem írható át!
- **előnye**: a bíróság **15 napon belül dönt** a kérelem tárgyában, hiánytalanul benyújtott kérelem esetén gyors érdemi döntés
- **hátránya**: **áttételnek, továbbá hiánypótlás kibocsájtásának nincs helye**, egyetlen hiba is érdemi vizsgálat nélküli elutasítást eredményez [Cnytv. 34. § (5) bekezdés]

A létesítő okirat módosítása 2.

Egyszerűsített nyilvántartásba vételi eljárás útján –
a 11/2012. (II.29.) KIM rendeletben meghatározott mintaokirattal [Cnytv.
34. § (1)-(6) bekezdés]

Az egyszerűsített nyilvántartásba vételi eljárást **nem választhatják:**

- **a közhasznú jogállást megtartani kívánó, illetőleg a közhasznú jogállást kérelmező szervezetek,**

- **a sportegyesületek és**

- **mindazon szervezetek, akikre a Ptk-n és az Ectv-n túl egyéb jogszabály is vonatkozik** (pl. közalapítványok, köztestületek, vadásztársaságok, hegyközségek, polgárőr szervezetek, önkéntes tűzoltó szervezetek, magán-nyugdíjpénztárak, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, stb.).

A létesítő okirat módosítása 3.

A bíróság központi honlapján (www.birosag.hu) közzétett okirat sablonok segítségével (NEM KÖTELEZŐ)

- www.birosag.hu/allampolgaroknak/civil-szervezetek/okirat-sablonok
- **A bíróság honlapján található létesítő okirat**
 - az új Ptk. kötelező tartalmi elemeit magában foglalja
 - segíti a szervezetet abban, hogy áttekinthesse, mi változott a régi Ptk-hoz képest, vagyis, milyen rendelkezéseket kell felülvizsgálnia
 - segíti a szervezetet az esetleges hiánypótlási felhívás értelmezésében
 - segíti az időszerűbb, gyorsabb ügyintézését, a kérelem és a létesítő okirat könnyebben áttekinthető, megvizsgálható a bíróság részéről is

A létesítő okirat módosítása 4.

A bíróság központi honlapján (www.birosag.hu) közzétett okirat sablonok segítségével (NEM KÖTELEZŐ)

- a változásbejegyzés úrlapon NEM LEHET HIVATKOZNI A MINTAOKIRATI JELLEGRE, mert az okirat sablon NEM a KIM rendelet szerinti okiratminta

Változás-bejegyzési kérelem benyújtása 1.

1. Papír alapon / elektronikus úton benyújtható, de

2. Kizárólag elektronikus úton nyújthatja be [Cnytv. 8. §]:

- aki az egyszerűsített (**mintaokiratos**) változás-bejegyzési eljárást választja [Cnytv. 8. § (2) bekezdés b.) pont]
- a **jogi képviselővel** (ügyvéddel, jogtanácsossal) **eljáró** kérelmező [Cnytv. 8. § (2) bekezdés a.) pont]
- a **közhasznú** jogállású, illetőleg közhasznú jogállást kérő szervezet [Cnytv. 8. § (3) bekezdés],
- a magánnyugdíjpénztár, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, hitelintézetek önkéntes betétbiztosítási, illetve intézményvédelmi alapja, köztestület, kölcsönös biztosító egyesület, hegyközség, a párt, országos sportági szakszövetség, a szövetség [Cnytv. 8. § (1) bekezdés a)-i) pont]

A kérelem benyújtására jogosultak köre 1.

1. Egyesület esetében:

- az egyesület képviselőjére jogosult személy (elnök)
- képviselő változás esetén az új elnök, vagyis, aki a képviselői jogának nyilvántartásba vételét kéri
- az egyesület képviselőjére jogosult személytől származó meghatalmazás alapján az ügyvéd (esetenként a jogtanácsos)
- **elektronikus eljárás esetén: ha a kérelmező és a benyújtó személy nem ugyanaz** (vagyis más ügyfélkapuján történik a kérelem előterjesztése), akkor a kérelemhez **csatolni kell a meghatalmazást is! Ennek elmaradása hivatalbóli elutasítást eredményez [Cnytv. 29. § (1) bekezdés b.), f.) pont]**

A kérelem benyújtására jogosultak köre 1.

1. Egyesület esetében:

- az egyesület képviselőjére jogosult személy (elnök)
- képviselő változás esetén az új elnök, vagyis, aki a képviselői jogának nyilvántartásba vételét kéri
- az egyesület képviselőjére jogosult személytől származó meghatalmazás alapján az ügyvéd (esetenként a jogtanácsos)
- **elektronikus eljárás esetén: ha a kérelmező és a benyújtó személy nem ugyanaz** (vagyis más ügyfélkapuján történik a kérelem előterjesztése), akkor a kérelemhez **csatolni kell a meghatalmazást is! Ennek elmaradása hivatalbóli elutasítást eredményez [Cnytv. 29. § (1) bekezdés b.), f.) pont]**

A kérelem benyújtására jogosultak köre 2.

2. Alapítvány esetében:

- alapító(k), alapítói jog gyakorlója vagy alapító(k) által adott meghatalmazás alapján a jogi képviselő (ügyvéd) - [Cnytv. 51-53.§, Ptk. 3:382. §(4) , 3:394. § (1), 3:403. § (4)]
 - **papír alapon** benyújtott kérelemnél **valamennyi alapítónak** alá kell írnia
 - **elektronikus eljárás** esetén, ha több alapító van, akkor a benyújtó csak az egyik alapító lesz és csatolni kell a többi alapító **nyilatkozatát** arról, hogy **hozzájárul** ahhoz, hogy a kérelmet a **benyújtó személy ügyfélkapuján keresztül nyújtják be** és tudomásul veszi, hogy **szabályszerű kézbesítésnek minősül** a bírósági iratnak a benyújtó személy ügyfélkapujára történő kézbesítése. [Cnytv. 21. § (9) bekezdés]

Nyomtatványok, űrlapok, „tanácsok”

- Kérelemhez kötöttség elve [Cnytv. 5. § (1) bek., Pp. 3. §(2)]
- Nyilvántartott adatok köre [Cnytv. 91. §, 94. §, 95. §]
- Kérelemhez csatolandó iratok [Cnytv. II. Fejezet, 20-24. §]
- Kérelem érdemi vizsgálat nélküli, hivatalbóli elutasítása [Cnytv. 29. § (1) b., f.)]

A kérelem előterjesztésének gyakori hibái és jogkövetkezményei 1.

Egyszerűsített (mintaokiratos) eljárásban:

- A kérelmet nem az arra jogosult terjeszti elő vagy meghatalmazást nem csatolnak
- Egyáltalán nem csatolnak mellékleteket (az űrlapokat ki kell nyomtatni, alá kell írni és szkennelve mellékletként csatolni kell a kérelemhez)
- Az űrlapok (mintaokirat) hiányosak, főként a döntéshozatali szabályoknál
- Az űrlapokat kiegészítik (pl. a 3 fős elnökség helyett 5 fős elnökségre javítják)
- Felügyelő bizottságot választanak, azonban erre a mintaokirat nem ad lehetőséget
- Csak az alapszabályt töltik ki, de a jelenléti ív, székhelynyilatkozat, stb. már nem.

A kérelem előterjesztésének gyakori hibái és jogkövetkezményei 2.

Jogkövetkezmény az egyszerűsített (mintaokiratos) eljárásban:

Érdemi vizsgálat nélküli (hivatalbóli) elutasítás.

[Cnytv. 29. § (1) bekezdés a.)-f-), 34. § (3), (5) bekezdés]

A létesítő okirat gyakori hibái

1./ A tagsági formák, tagsági jogviszony körében

- „a tagok”, mint általános meghatározás
- különleges jogállású tagok [Ectv. 4. § (5) bekezdés + azon túlmenően is]

2./ Felmondás, tagkizárás és jogkövetkezményei körében

- átfedések, nem egyértelmű szabályok (okok és következményeinek tisztázása)
- figyelmeztetés, rendezvénytől való eltiltás, kizárás – mikor melyiket alkalmazzuk?
- Ptk. 3:70. § - tagkizárás garanciális eljárási szabályai – hiányosságok

3./ Napirend kiegészítése – közgyűlés

4./ Ülés tartása nélküli döntéshozatal (feltételek, eljárási szabályok)

- a nyilvánosság biztosításának kérdése

Az ítélőtáblák iránymutatásai, bírói gyakorlat 1.

A teljesség igénye nélkül:

- **Vezető tisztségviselő lemondásának hatályosulása:** a 60 nap kezdő időpontja az nap, amikor bármelyik elnökségi tag elsőként kézhez veszi a lemondást. [Ptk. 3:25. § (3), (4) bekezdés, Cnytv. 18. §]
- **Ülés tartása nélküli döntéshozatal:** a konkrét hírközlő eszköz(ök) megnevezése mellett azok alkalmazásának feltételeit és a döntéshozatal eljárási szabályait is rögzíteni kell. Nem elégséges a jogszabály szövegét beidézni. (közhasznú szervezetek esetén az ülés tartása nélküli döntéshozatal nem lehetséges – Ectv. 37. § (1) bek., bár vannak eltérő álláspontok)
- **Az akadályoztatás esetére fenntartott képviseletet (eseti képviselet) nem kell a nyilvántartásba bejegyezni.**
- **Közhasznú jogállás iránti kérelemnél a beszámolókat vizsgálnia kell a bíróságnak**
- **Névvalódiság követelménye („közhasznú”, „szövetség”, stb. kifejezések használata)**
- **Alapítói jog átruházása az új Ptk-ra való áttérést követően lehetséges, a kérelmet és az alapító okiratot még az eredeti alapítónak kell aláírnia.**

Az ítélőtáblák iránymutatásai, bírói gyakorlat 2.

- Alapítók gyűlése esetén a változás-bejegyzési űrlapot (kérelmet) alá kell írnia valamennyi alapítónak (jogszabály-módosítást igényel) - Cnytv. 53. § (1) bekezdés
- Hiányos kérelem (űrlap) esetén a kétséget kizáró adatokat kérelem nélkül is be lehet jegyezni a nyilvántartásba (Cnytv. 107. § (3) bekezdés), de ellentmondás esetén hiánypótlásnak vagy akár elutasításnak van helye
- Cnytv. 38. § (3) bekezdés – ismételt hiánypótlásra felhívás csak olyan hiányosságra vonatkozhat, amelyre nézve korábban a bíróság nem hívta fel a kérelmezőt.
- A vezető tisztségviselőt a létesítő okiratban a szervezet megalakulásakor kell kifejezetten rögzíteni. A már létrejött egyesület esetében elegendő külön íven bejelenteni, mellékelni a vezető tisztségviselők nevét, anyja nevét és lakcímét.
- A kiegészített napirendi pontról minden tagot szabályszerűen értesíteni kell. Ennek elmaradása esetén ezen pontban csak akkor hozható határozat, ha minden tag jelen van.
- A kuratórium (kijelölés hiányában) végső esetben akkor gyakorolhat alapítói jogokat, ha valamennyi alapító meghalt/jogutód nélkül megszűnt.

Az éves beszámolási kötelezettség teljesítése, illetőleg elmulasztásának jogkövetkezményei 1.

- **papír alapon / elektronikus úton minden év május 31. napjáig**
- **közhasznú jogállású szervezet + elektronikus eljárásra kötelezett szervezetek kizárólag elektronikus úton küldhetik be**
- **Ectv. VI. fejezet 28. § - 30. §,**
- **A beszámoló letétbe helyezésének elmaradása**
 - **a közhasznú jogállás törlését és**
 - **végző soron a szervezet megszűnésének megállapítását vonhatja maga után**
- **Részletes információk: www.birosag.hu honlapon**
 - **Civil szervezetek beszámolóival kapcsolatos tudnivalók**
 - **Beszámolókkal kapcsolatos kérdések esetén elérhetőségek**

Az éves beszámolási kötelezettség teljesítése, illetőleg elmulasztásának jogkövetkezményei 2.

Civil szervezetek beszámolóival kapcsolatos tudnivalók

- **Beszámoló benyújtási formája**
- **Határidő, díjmentesség**
- **Kitöltéshez formai és tartalmi követelmények**
- **A letétbe helyezéssel kapcsolatos egyéb fontos tudnivalók**
- **Vonatkozó jogszabályok**
- **GY.I.K.**
- **Civil szervezetek beszámolóival kapcsolatos kérdések esetén elérhetőségek**

1055 Budapest, Szalay u. 16.

civilinfo@obh.birosag.hu

Civil szervezetek beszámolási szabályaira vonatkozó jogszabályok

- **2000. évi C. törvény** a számvitelről
- **2011. évi CLXXV. törvény** (Ectv.)
 - V. Fejezete a gazdálkodásra, míg
 - a VI. fejezete a könyvvezetés és beszámolás rendjére
- A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló **2011. évi CLXXXI. törvény** (Cnytv.)
- **350/2011. (XII.30.) Korm.rendelet** a gazdálkodásra, adománygyűjtésre és a közhasznúsági mellékletre nézve (kh melléklet mintával)
- A számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló **224/2000. (XII. 19.) Korm.rendelet**

A tovább működni már nem kívánó civil szervezetek jogszerű megszüntetése, végelszámolása 1.

2011. évi CLXXV. törvény (Ectv.) II. fejezet

Végelszámolás megindítása iránti kérelemhez csatolandó (egyesület):

- **A legfőbb döntéshozó szerv (közgyűlés) jegyzőkönyve, amely tartalmazza**
 - **a jogutód nélküli megszűnés elhatározását / az egyesület megszűnésének megállapítását**
 - **a végelszámoló személyének megválasztását**
 - **a végelszámolás kezdő időpontjának meghatározását (amely nem lehet korábbi, mint a közgyűlés napja)**
 - **Szükség szerint rendelkezik a vagyoni részesedésével működő szervezetek, vagy részvételével működő alapítvány vagy egyesület sorsáról**
 - **végelszámolás megindítása (PK-150 úrlapon), a végelszámoló terjesztheti elő.**

A tovább működni már nem kívánó civil szervezetek jogszerű megszüntetése, végelszámolása 2.

- **Végzés: végelszámolás megindítása. Jogerő után közzététel.**
- **40 nap – hitelezői igénybejelentésre nyitva álló határidő**
 - **határidő elteltével korrigált nyitómérleg, hitelezői igénybejelentés esetén jegyzék készítése és benyújtása a bírósághoz**
 - **Ha nincs vagyon, felszámolási eljárásba fordul át**
 - **Ha van vagyon, a hitelezői igény kielégítése után kérheti a szervezet törlését a nyilvántartásból.**
- **Törlés iránti kérelem: PK-101T úrlapon**
 - **Csatolandók: APEH nyilatkozat nemleges köztartozásról (célszerű), zárómérleg és annak elfogadását is tanúsító közgyűlési jegyzőkönyv, jelenléti ív.**

Előzetesen feltett kérdésekre adott válaszok

Köszönöm a figyelmet!

